

Predstavitev ADP in dostopa do podatkov za študente in raziskovalce

Sekundarna raba podatkov, metapodatki, mikropodatki in Nesstar

Janez Štebe

Predstojnik Arhiva družboslovnih podatkov

Fakulteta za družbene vede

22. april 2014, Fakulteta za organizacijske vede, Univerza v Mariboru, Kranj

Vseбина predstavitev

- Predstavitev Arhiva družboslovnih podatkov
- Pomen vključitve mikropodatkov v študijski proces
- O sekundarni rabi podatkov
- Mikropodatki
- Metapodatki
- Uporaba Nesstarja

Arhiv družboslovnih podatkov

- je **osrednji** slovenski družboslovni arhiv podatkov in nacionalni ponudnik storitev za evropski **CESSDA**
- pokriva vsa pomembnejša **družboslovna področja**,

Naloge:

- **Pridobiva** podatke iz različnih virov, jih **ovrednoti** ter najbolj odlične **izbere**
- podatke **shranjuje** za **ponovno uporabo**,
- **Pregleda, preveri, potrdi** in **pripravi** podatke in pripadajočo **dokumentacijo** raziskave,
- uporabnikom omogoča **enostaven dostop do podatkov** v številnih formatih in
- Ostale **naloge** kot so promocija uporabe podatkov, sodelovanje pri raziskovalnih projektih in razvoju družboslovne infrastrukture

Pomen vključitve mikropodatkov v študijski proces

- Ena od nalog ADP: Razširjanje rabe mikropodatkov
- Projekt sodelovanja z SURS: poteka od 2012, cilj je narediti mikropodatke iz statističnih raziskovanj bolj dostopne za študijske in raziskovalne namene
- Mikropodatki SURS imajo visoko kakovost
- Delo z resničnimi podatki kot podpora pri študiju:
  - Pri vsebinskih predmetih krepimo metodološko in statistično pismenost z možnostjo prikaza, kako pridemo do učbeniških znanj
  - Pri statističnih in metodoloških predmetih: večina uporabe znanj na družboslovno zanimivih problemih iz resničnega življenja

Sekundarna analiza (posebnosti)

Se nanaša na raziskovalno prakso, ki vključuje **izkoriščanje podatkov, ki jih je zbral nekdo drugi ali podatkov, ki so bili primarno zbrani za nek drug namen** (npr. uradni podatki).

Ali je dani raziskovalni problem rešljiv s pomočjo sekundarne analize podatkov?

- **Katere spremenljivke (ni vselej na voljo vseh spremenljivk, ki jih rabim),**
- **kakšna populacija,**
- **kakšna kvaliteta podatkov bi bila primerna?**
- **Kompleksnost podatkov (ali se uspem seznaniti s strukturo podatkov)?**

Mikro podatki – nastali na podlagi anketnega vprašalnika, odgovori na vprašanja

1.01 Če razmišljate o trenutnem družbenem in političnem položaju, ali se na splošno počutite varno ali ogroženo? (en odgovor)

1 - varno

2 - ogroženo

9 - ne vem, ne morem oceniti, b.o.

1.02 Koliko po vašem mnenju naslednji dejavniki ogrožajo varnost Slovenije? Ocenite na lestvici od 1 do 4, pri čemer 1 pomeni, da ti dejavniki varnost Slovenije sploh ne ogrožajo, 2 - malo, 3 - srednje in 4, da ti dejavniki varnost Slovenije zelo močno ogrožajo. (en odgovor v vsaki vrsti)

	sploh ne 1	malo 2	srednje 3	zelo močno 4	ne vem, b.o. 9
a) uničevanje okolja	1	2	3	4	9
b) naravne in tehnološke nesreče	1	2	3	4	9
c) vojaške grožnje s strani drugih držav	1	2	3	4	9

Mikro podatki: pogled na podatkovno matriko v podatkovnem oknu v programu SPSS

	v101	v102a	v102b	v102c	v102d	v102e	v102f	v102g	v102h	v102i	v102j	v103a	v103b
1	1	3	3	2	4	3	3	3	3	3	4	3	2
2	1	4	3	1	3	2	2	2	2	3	2	3	1
3	1	4	3	1	2	3	4	4	3	3	3	4	1
4	1	2	3	1	3	3	4	4	4	3	1	4	1
5	1	3	4	2	3	2	4	4	2	4	2	3	1
6	9	1	1	1	1	1	3	3	4	3	1	1	1
7	1	3	4	2	4	4	2	4	3	2	3	3	2
8	1	2	3	1	2	4	4	3	4	3	2	3	1
9	1	4	4	1	3	2	3	2	2	1	1	2	1
10	1	4	3	1	3	2	4	3	3	1	2	3	3
11	1	1	1	1	4	2	4	3	3	2	3	3	2
12	1	2	3	1	3	2	2	3	3	1	1	3	1
13	1	3	2	1	4	3	4	3	3	2	2	3	1
14	1	3	3	2	3	.	4	4	4	3	2	3	2
15	1	4	2	.	3	.	4	3	4	2	2	3	2
16	1	2	3	1	3	2	4	1	2	2	1	3	1
17	1	3	3	1	2	3	3	3	3	2	1	.	2
18	9	4	3	.	3	3	4	4	4	3	2	2	1

Metapodatki - opis celovitega podatkovnega vira

Standard, ki se uporablja na področju družboslovja in humanistike je **DDI**.

Zapis vsebuje:

- **Opis raziskave** (Study Description)
  - Naslov, avtor, izdelava in distribucija
  - Vsebina raziskave
  - Metodologija
  - Dostop do podatkov
  - Povezana gradiva
- **Opis datotek** (Data Files Description)
- **Opis spremenljivk** (Variable Description)
- **Ostali dokumenti** (Other Documentation)

ADP hrani zbirko podatkov, zanimivih za družboslovne analize, s poudarkom na problemih, povezanih s slovensko družbo. Prednost imajo vsebinsko pomembnejše in metodološko dobro izdelane raziskave, ob tem še posebej podatki skozi čas in mednarodni primerjalni podatki, pri katerih je upoštevana Slovenija.

Ciljni uporabniki so domači in tuji raziskovalci, učitelji in študentje, ki so **podatkovno in statistično pismeni** za samostojno ravnanje z gradivi. Sem sodi sposobnost samostojnega iskanja podatkov za določen problem, presoje uporabnosti podatkov na podlagi opisov, ki jih nudimo o nastanku raziskave, metodologiji zbiranja in podrobni vsebini posameznih spremenljivk, sposobnost samostojne analize in razlage rezultatov ter oblikovanja zaključkov.

Običajni nameni uporabe so pisanje seminarskih nalog in znanstvenih poročil za objavo ter uporaba podatkov kot dopolnilo pri predavanjih in praktičnih vajah s študenti - v posameznih primerih so na voljo **prilagojeni moduli za poučevanje**. Ponujamo tudi, s podatki povezana gradiva, ki so uporabna pri zasnovi nove raziskave (npr. izvorni vprašalniki in zbirke indikatorjev) ali pri oblikovanju teoretičnih izhodišč za interpretacijo podatkov (npr. naslovi publikacij, narejenih z izhodiščem v posameznem podatkovnem viru).

Uporabnikom ponujamo možnost **iskanja** in **brskanja** po vsebinah opisov raziskav in spremenljivk. Ponujamo sprotno analitično **pregledovanje** po podatkih, vključno z izdelavo tabel, slik in rezultatov za poročilo. Zahtevni uporabniki si bodo podatke sneli na svoj računalnik za obdelave s svojim priljubljenim statističnim paketom. Diplomski, magistrski dela in doktorske disertacije, ki kot vire uporabljajo raziskave ADP-ja, kandidirajo za **nagrado Klinarjevega sklada**.

Podatke in sorodna gradiva, ki jih pri nas ne najdete, boste morda našli pri kakšni naši **partnerski ustanovi** doma ali v tujini. Posebej pomembni sta evropska **CESSDA** in ameriški **ICPSR**.

Dajalcem podatkov ponujamo navodila in obrazce za pripravo in oddajanje podatkov v arhiv. Sprejemamo podatke, ki dosegajo osnovna merila kakovosti in vsebinske zanimivosti za nadaljnje analize. Izročeni podatki štejejo kot znanstvena objava po merilih ARRS (Pravilnik o kazalcih in merilih znanstvene in strokovne uspešnosti, 5. člen, točka 3.E.).

 ADP hrani tudi to raziskavo...
Mladina in AIDS, 1997, s.n.

 eNovice
Če želite biti na tekočem z dogajanjem v Arhivu družboslovnih podatkov, se prijavite na naše eNovice.
E-naslov:

 Izšlo je poročilo projekta Odprti podatki!

Opis stanja na področju raziskovalnih podatkov v Sloveniji

 2. delavnica projekta Odprti podatki

Pogoste povezave

Sredstva za delovanje ADP je zagotovilo MVZT v okviru infrastrukturnega programa "Mreža raziskovalnih infrastrukturnih centrov Univerze v Ljubljani."

Arhiv družboslovnih podatkov je član združenja evropskih arhivov družboslovnih podatkov CESSDA

Pregled raziskav po seznamih

Seznam raziskav po

Izberi

Seznam raziskav za področje INFORMIRANJE IN KOMUNICIRANJE - množični mediji

Legenda ikon:

opis raziskave

opis podatkov

povezana gradiva in objave

snemi podatke

BRANST01 **Anketa o bralnih navadah in angažiranosti študentov**
vsebinsko področje: INFORMIRANJE IN KOMUNICIRANJE - množični mediji,
IZOBRAŽEVANJE, izdelal: CTS

STILI01 **Življenjski stili v medijski družbi 2001**
vsebinsko področje: INFORMIRANJE IN KOMUNICIRANJE - množični mediji, DRUŽBA
IN KULTURA - družbene navade in stališča, izdelal: IDV/CRDK

SUTR1111 **Slovenski utrip 11/2011: Slovenski mediji in volilne preference**
serija: **SUTR**, vsebinsko področje: INFORMIRANJE IN KOMUNICIRANJE - množični
mediji, izdelal: FUDŠ

SUTR1009 **Slovenski utrip 9/2010: Mediji in lokalne volitve**
serija: **SUTR**, vsebinsko področje: INFORMIRANJE IN KOMUNICIRANJE - množični
mediji, izdelal: FUDŠ

SUTR0909 **Slovenski utrip 9/2009: Slovenski mediji**
serija: **SUTR**, vsebinsko področje: INFORMIRANJE IN KOMUNICIRANJE - množični
mediji, izdelal: FUDŠ

- Izberi
- Šifri raziskave
  - Serijah
  - Vsebinskih področjih
  - Dajalcih
  - Letih izdelave
  - Letih produkcije
  - Avtorjih
  - Statusu
  - Mednarodnih raziskavah
  - Najpogosteje uporabljenih raziskavah

Slovenski utrip 11/2011: Slovenski mediji in volilne preference

Opis raziskave

Opis podatkov

Povezana gradiva in objave

Snemi podatke

Celoten opis raziskave

ADP - IDNo: SUTR1111

Glavni avtor(ji):

- Makarovič, Matej
- Rončević, Borut
- Tomšič, Matevž
- Besednjak Valič, Tamara

Izdela datoteko podatkov:

FUDŠ - Fakulteta za uporabne družbene študije v Novi Gorici (Nova Gorica, Slovenija; 2011)

Finančna podpora:

Fakulteta za uporabne družbene študije v Novi Gorici

Serija:

- *SUTR/Slovenski utrip* [Več »](#)

Ključne besede:

zadovoljstvo s poročanjem medijev, pritiski na medije, naklonjenost medijev, zaupanje v medije, podpora vladi, strankarske preference

Vsebinska področja:

informiranje in komuniciranje - množični mediji
tisk in komunikacijske vede
slovenski mediji

Dostop do podatkov:

[opis](#) | [snemi podatke](#)

Status raziskave: 4 - Polni opis raziskave in kodirna knjiga spremenljivk s polnim besedilom vprašanj.

8: teoretsko ali praktično pomembne raziskave, zapolnjujejo raziskovalno praznino ali imajo široko uporabnost za več praktičnih problemov, imajo dolgoročno vrednost za znanost

cobiss tip 2.20

Datum prve podatkovne objave: 2013

Kako citiram to raziskavo?

Makarovič, Matej, Borut Rončević, Matevž Tomšič in Tamara Besednjak Valič. Slovenski utrip 11/2011: Slovenski mediji in volilne preference [datoteka podatkov]. Slovenija, Nova Gorica: Fakulteta za uporabne družbene študije v Novi Gorici [izdelava], 2011. Slovenija, Ljubljana: Univerza v Ljubljani Arhiv družboslovnih podatkov [distribucija], 2013.

Povzetek:

Osrednja tema so tokrat slovenski mediji: ocena njihove svobode, zadovoljstvo z njimi in zaupanje vanje, pa tudi videnje njihovega odnosa do politike in strank. V aktualno-političnem delu raziskave je bilo tokrat prikazano, kako različne rezultate glede strankarski preferenc lahko povzroči na videz drobna razlika v načinu zastavitve vprašanja. S tem je vsaj deloma ponujen odgovor na pogosto vprašanje, zakaj se ankete različnih izvajalcev glede strankarskih preferenc med seboj zadnja čase tako razlikujejo.

Čas zbiranja podatkov: 24. oktober 2011 - 27. oktober 2011

Čas izdelave: 2011

Država: Slovenija

Geografsko pokritje: ozemlje Republike Slovenije

Enota za analizo: posameznik

Populacija: Polnoletni prebivalci Republike Slovenije.

Izključeni: ni podatka

Zbiranje podatkov je opravil: Fakulteta za uporabne družbene študije v Novi Gorici

Tip vzorca: Stratificirano slučajno vzorčenje. Kot vzorčni okvir je bil uporabljen Telefonski imenik prebivalcev Slovenije. Način vzorčenja je stratificirano slučajno vzorčenje, kjer geografske regije predstavljajo stratume. Naključni vzorec iz vsakega stratuma se izbere sorazmerno z velikostjo (številom prebivalcev v posameznih regijah) stratuma. Nato je narejen naključen izbor v okviru gospodinjstva (metoda zadnjega rojstnega dne).

Uteževanje: Podatki so uteženi po izobrazbi, tipu naselja, spolu in starosti. Utež je oblikovana s postopkom večkratnih iteracij po ranking metodi.

Slovenski utrip 11/2011: Slovenski mediji in volilne preference

Opis raziskave

Opis podatkov

Povezana gradiva in objave

Snemi podatke

Osnovne informacije o datoteki podatkov

SUTR1111 - Slovenski utrip 11/2011: Slovenski mediji in volilne preference [datoteka podatkov]

ID datoteke: SUTR1111_P1_SL_V1_R2

*.sav - SPSS 16 in kasnejše verzije za WIN

- število spremenljivk: 36
- število enot: 905

Spremenljivke

tip_kraj Naselje

Naselje

Vrednost		Frekvenca
1	manjša vas, zaselek (pod 500 prebivalcev)	311
2	vas (500-1999 prebivalcev)	175
3	manjši kraj (2000-9999 prebivalcev)	181
4	mesto (10.000 in več prebivalcev)	238

Veljavni odgovori	Neveljavni odgovori	Minimum	Maksimum	Aritmetična sredina	Standardni odklon
905	905	0	0		

Vrednosti spremenljivk od 1 do 4

Slovenski utrip 11/2011: Slovenski mediji in volilne preference

Opis raziskave

Opis podatkov

Povezana gradiva in objave

Snemi podatke

Ostalo gradivo pri opisu raziskave

1. (2011). SUTR1111 - Slovenski utrip 11/2011: Slovenski mediji and volilne preference, predstavitev [ostali dokumenti].
2. (). Slovenski utrip - rezultati raziskav [ostalo gradivo].

Ostala gradiva

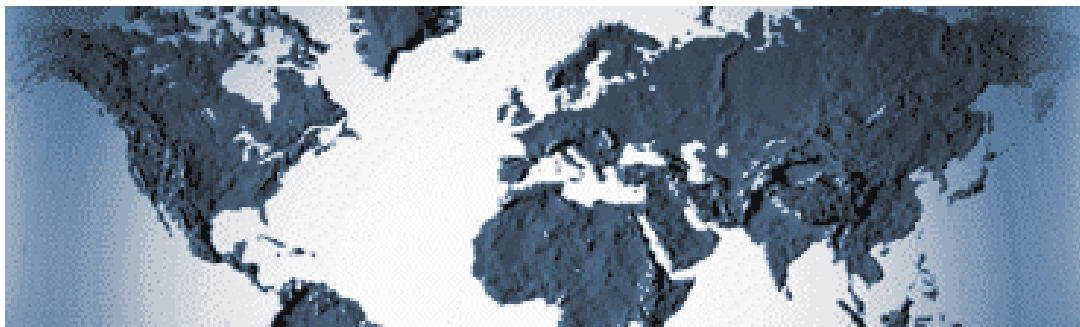
1. Makarovič, Matej (2011). SUTR1111 - Slovenski utrip 11/2011: Slovenski mediji and volilne preference [Vprašalnik].

Objave

Nimamo podatkov o objavah povezanih s tem gradivom!

NESSTAR je

virtualna podatkovna knjižnica, ki omogoča iskanje, lociranje, pregledovanje in snemanje mnogo raznovrstnih statističnih in drugih podatkov in metapodatkov.

Nesstar is an entrance to a **virtual data library** allowing you to search for, locate, browse and download a wide variety of statistical and related data

- Opisno do Evrope
- [SUTR1106]³ Slovenski utrip 6/2011 : Politične orientacije
- [SUTR1109]³ Slovenski utrip 9/2011 : Igre na srečo
- [SUTR1110]³ Slovenski utrip 10/2011 : Medkulturni odnosi
- [SUTR1111]³ Slovenski utrip 11/2011 : Slovenski mediji in volilne preference
  - Metapodatki
    - Opis raziskave
      - Naslov, avtor, izdelava in distribucija
      - Vsebina raziskave
      - Metodologija
      - Dostop do podatkov
      - Ostalo gradivo
    - Opis datotek
      - Illegal
    - Ostalo gradivo
      - SUTR1111 - Slovenski utrip 11/2011: Slovenski mediji and volilne preference [Vprašalnik]
  - Opis spremenljivk
    - spremenljivke od 1 dalje
    - zadnja skupina
    - Uporabniško določene spremenljivke
- [SUTR1112]³ Slovenski utrip 12/2011 : Razvoj in volitve
- [SV91]² Slovenski vojak : Pripadniki teritorialne obrambe med oboroženimi spopadi v Sloveniji
- [SVETDZ98]³ Državni svet v političnem sistemu Republike Slovenije
- [SZS99]³ Spoznavni zemljevid Slovenije
- TALENTI - Kreativnost in odkrivanje nadarjenih
- [TBS65]² Raziskava o porabi časa
- TD - Utrjevanje demokracije v centralni in vzhodni Evropi
- [TKA67]⁴ Televizija in kulturne aktivnosti 1967
- [US1101] Uspenost samostojnih

Datoteka podatkov [SUTR1111]³ Slovenski utrip 11/2011 : Slovenski mediji in volilne preference

Slovenski mediji in volilne preference

Povzetek

Osrednja tema so tokrat slovenski mediji: ocena njihove svobode, zadovoljstvo z njimi in zaupanje vanje, pa tudi videnje njihovega odnosa do politike in strank. V aktualno-političnem delu raziskave je bilo tokrat prikazano, kako različne rezultate glede strankarski preferenc lahko povzroči na videz drobna razlika v načinu zastavitve vprašanja. S tem je vsaj deloma ponujen odgovor na pogosto vprašanje, zakaj se ankete različnih izvajalcev glede strankarskih preferenc med seboj zadnja čase tako razlikujejo. Stopnja opisa: 4 - Polni opis raziskave in kodirna knjiga spremenljivk s polnim besedilom vprašanj. Izvorni opis raziskave dostopen na seznamu raziskav ADP na naslovu <http://www.adp.fdv.uni-lj.si/opisi/sutr1111.xml> * - The central theme of this Slovenian pulse was Slovenian media: an assessment of their freedom, satisfaction and trust, as well as their relationship to politics and parties. The answer to the question why political parties preferences reported by different pools agencies have so different results. The art of asking questions was putted on the test. As a regular practice balance of power between political parties were measured.

Naslov

[SUTR1111]³ Slovenski utrip 11/2011 : Slovenski mediji in volilne preference

Podnaslov

Slovenski mediji in volilne preference

Vzporedni naslov

Slovenian Pulse 11/2011: Slovenian media and election preferences

Identifikacijska številka

sutr1111

Glavni avtor(ji)

Ime	Pripadnost:
Makarovič, Matej	Fakulteta za uporabne družbene študije v Novi Gorici
Rončević, Borut	Fakulteta za uporabne družbene študije v Novi Gorici
Tomšič, Matevž	Fakulteta za uporabne družbene študije v Novi Gorici
Besednjak Valič, Tamara	Fakulteta za uporabne družbene študije v Novi Gorici

Opis spremenljivk

spremenljivke od 1 dalje

- Naselje
- Urbano/ruralno okolje
- Statistična regija
- Zadovoljini s poročanjem slovenskih medijev
- Stanje medijske svobode
- Komu se po vašem mnenju mediji bolj naklonjeni:
- Nove politične stranke in liste
- Dosedanje parlamentarne politične stranke
- Dosedanje zunajparlamentarne politične stranke
- Televizija Slovenija
- Radio Slovenija
- POP TV
- Kanal A
- Delo
- Dnevnik
- Večer
- Žurnal
- Žurnal24
- Finance

Datoteka podatkov [SUTR1111]³ Slovenski utrip 11/2011 : Slovenski mediji in volilne preference

Slovenski mediji in volilne preference

Spremenljivka q2_1: Stanje medijske svobode

DOBESEDNO VPRAŠANJE

2. Zdaj pa na enak način ocenite stanje medijske svobode v Sloveniji, pri čemer ocena 1 pomeni, da so mediji povsem nesvobodni, ocena 5 pa, da so povsem svobodni.

Vrednosti	Kategorije	N	
1	povsem nesvobodni	47	5,3%
2	2	124	14,0%
3	3	340	38,3%
4	4	249	28,1%
5	povsem svobodni	127	14,3%
6	ne vem	18	

OPISNE STATISTIKE

Veljavne vrednosti 887
Manjkajoče vrednosti 18
Ta spremenljivka je numerična

- volilne preference [vprašalnik]
- Opis spremenljivk
  - spremenljivke od 1 dalje
    - Naselje
    - Urbano/ruralno okolje
    - Statistična regija
    - Zadovoljni s poročanjem slovenskih medijev
    - Stanje medijske svobode
    - Komu so po vašem mnenju mediji bolj naklonjeni:
    - Nove politične stranke in liste
    - Dosedanje parlamentarne politične stranke
    - Dosedanje zunajparlamentarne politične

Datoteka podatkov [SUTR1111]³ Slovenski utrip 11/2011 : Slovenski mediji in volilne preference

Slovenski mediji in volilne preference

Spremenljivka q2_1: Stanje medijske svobode

DOBESEDNO VPRAŠANJE

2. Zdaj pa na enak način ocenite stanje medijske svobode v Sloveniji, pri čemer ocena 1 pomeni, da so mediji povsem nesvobodni, ocena 5 pa, da so povsem svobodni.

Vrednosti	Kategorije	N	
1	povsem nesvobodni	47	5,3%
2	2	124	14,0%
3	3	340	38,3%

Datoteka podatkov [SUTR1111]³ Slovenski utrip 11/2011 : Slovenski mediji in volilne preference

Slovenski mediji in volilne preference

Izberite 'Dodaj v stolpec'	
Izberite 'Dodaj v vrstico'	Za zapolnitev te tabele morate izbrati spremenljivko iz seznama na desni, jo označiti in jo dodati v vrstico, stolpec ali podtabelo. Za izbrano spremenljivko lahko izračunate tudi opisne statistike.

Hvala za pozornost!

Janez Štebe

Predstojnik Arhiva družboslovnih podatkov
Fakulteta za družbene vede

Predstavitev ADP in dostopa do podatkov, april 2014